

ZARZĄDZENIE NR 833 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 20 lipca 2004 r.

w sprawie organizowania i prowadzenia przez Policję działań pościgowych

Na podstawie art. 7. ust. 1 pkt 2 i w związku z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

Zasady ogólne i zakres uregulowań**§ 1**

Zarządzenie określa zasady prowadzenia pościgów i organizacji działań pościgowych oraz formy i metody wykonywania zadań w czasie pościgu.

§ 2

Jeżeli szczegółowe postanowienia nie stanowią inaczej, przepisy zarządzenia dotyczące komend wojewódzkich Policji stosuje się również do Komendy Stołecznej Policji, a przepisy dotyczące komend powiatowych Policji – do komend miejskich Policji oraz komend rejonowych Policji. Przepisy zarządzenia dotyczące komendantów Policji i dyżurnych tych jednostek organizacyjnych Policji stosuje się odpowiednio.

§ 3

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) pościg – działanie zmierzające do zatrzymania:
 - a) uciekającego sprawcy przestępstwa lub wykroczenia,
 - b) skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych, zbiegłych z miejsca izolacji lub konwoju oraz osób poszukiwanych,
 - c) osób, których przemieszczanie się stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
- 2) działania pościgowe – zespół przedsięwzięć organizacyjnych, taktycznych i materiałowo-technicznych realizowanych na rzecz pościgu.

§ 4

1. Formami pościgów są:

- 1) interwencja;
- 2) akcja;
- 3) operacja,

określone odrębnymi przepisami Komendanta Głównego Policji.

2. Metodami działań pościgowych są:

- 1) pościg, w tym:
 - a) bezpośredni (czołowy) – prowadzony na ustalonym lub domniemanym kierunku ucieczki osoby ściganej w celu jej zatrzymania,
 - b) równoległy – prowadzony na drogach przyległych do ustalonej trasy ucieczki osoby ściganej w celu jej wyprzedzenia, odcięcia drogi oraz zatrzymania,
 - c) kombinowany – to połączenie pościgu bezpośredniego z równoległym;
- 2) działania blokadowe – przedsięwzięcia zmierzające do izolacji określonego obszaru lub uniemożliwienia przemieszczania się osoby ściganej na określonym kierunku w celu uniemożliwienia opuszczenia danego rejonu przez tę osobę i stworzenia warunków do jej zatrzymania;
- 3) zatrzymywanie dynamiczne – realizowane z udziałem wyspecjalizowanych w tym zakresie policjantów pododdziałów antyterrorystycznych, polegające na zatrzymaniu pojazdu będącego w ruchu;
- 4) patrolowanie – dokonywane w celu legitymowania, przeszukiwania osób, dokonywania kontroli osobistej i przeglądania bagaży w miejscach możliwego lub przewidywanego pojawienia się osoby ściganej;
- 5) zasadzka – skryte działania, mające na celu zatrzymanie osoby ściganej przez zaskoczenie w miejscu, w którym przewiduje się jej przybycie;
- 6) wypad – skryte i szybkie zbliżenie się do rejonu przebywania lub ukrycia osoby ściganej oraz okrążenie jej, a następnie – zatrzymanie i obezwładnienie;
- 7) przeszukiwanie rozpoznawcze – zorganizowane działanie sił i środków, mające na celu ustalenie miejsca przebywania osób ściganych, zbieranie i uzupełnianie informacji o tych osobach oraz ujawnienie pozostawionych przez nie śladów, a także przedmiotów pozostawionych przez osoby ścigane lub pochodzących z przestępstwa.

§ 5

Podjęcie pościgu następuje:

- 1) z inicjatywy policjanta, który:

¹ Zmiany do ustawy powołanej w przypisie opublikowane zostały w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1888 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036.

- a) posiada kontakt z osobą ściganą,
 - b) uzyskał informację o domniemanym kierunku przemieszczania się osoby ściganej,
 - c) bezpośrednio po zaistniałym zdarzeniu, na podstawie pozostawionych śladów ustalił domniemaną drogę ucieczki osoby ściganej;
- 2) na polecenie przełożonego, dyżurnego jednostki Policji lub innego policjanta, dowodzącego działaniami pościgowymi.

§ 6

Podczas prowadzenia pościgu należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) szybkości i ciągłości działania;
- 2) prowadzenia systematycznego rozpoznania oraz bieżącego dostosowywania taktyki i metod działania do jego wyników;
- 3) sprawnego obiegu informacji;
- 4) zachowania szczególnych środków ostrożności i wzajemnego ubezpieczania się policjantów.

§ 7

W działaniach pościgowych prowadzonych przez Policję należy podejmować, w zależności od sytuacji, wspólne przedsięwzięcia z innymi podmiotami uprawnionymi do prowadzenia takich działań, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, porozumieniach i umowach międzynarodowych.

§ 8

1. Policjant odstępuje od podjęcia pościgu, a podjęty pościg przerywa w przypadku, kiedy zachodzi konieczność udzielenia pomocy osobie, której życiu lub zdrowiu zagraża bezpośrednio niebezpieczeństwo i gdy nie może spowodować udzielenia tej pomocy przez osoby trzecie, a także gdy prowadzenie pościgu w sposób oczywisty zagraża życiu lub zdrowiu policjanta albo osób postronnych znajdujących się w pobliżu trasy ucieczki.
2. O odstąpieniu lub przerwaniu pościgu z przyczyn określonych w ust. 1 policjant powiadamia dyżurnego właściwej miejscowo jednostki Policji, przekazując jednocześnie informacje umożliwiające podjęcie dalszych działań pościgowych.

§ 9

Przerwanie lub zaprzestanie działań pościgowych następuje po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości zmierzających do zatrzymania osób ściganych, za zgodą lub na polecenie przełożonego, dyżurnego jednostki Policji albo innego policjanta, dowodzącego działaniami pościgowymi.

Sposób rozwinięcia działań pościgowych w formie akcji i operacji policyjnych. Organizacja i planowanie działań blokadowych

§ 10

Działania pościgowe prowadzą jednostki Policji właściwe ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa lub stwierdzenia obecności osoby ściganej.

§ 11

1. Działania pościgowe prowadzone przez komendy wojewódzkie Policji koordynuje dyżurny komendy głównej Policji lub osoba wyznaczona przez Komendanta Głównego Policji.
2. Na polecenie Komendanta Głównego Policji dyżurny Komendy Głównej Policji kieruje siły i środki do dyspozycji komend wojewódzkich Policji, prowadzących działania.

§ 12

1. Działania pościgowe prowadzone przez komendy powiatowe Policji koordynuje dyżurny komendy wojewódzkiej Policji lub osoba wyznaczona przez komendanta wojewódzkiego Policji.
2. Na polecenie komendanta wojewódzkiego Policji dyżurny komendy wojewódzkiej Policji kieruje siły i środki do dyspozycji komend powiatowych Policji, prowadzących działania.

§ 13

1. Działania pościgowe prowadzone na terenie powiatu koordynuje dyżurny komendy powiatowej Policji lub wyznaczona osoba przez komendanta powiatowego Policji.
2. Na polecenie komendanta powiatowego Policji dyżurny komendy powiatowej Policji kieruje siły i środki do dyspozycji podległych jednostek Policji, prowadzących działania.

§ 14

Organizację sił i środków wydzielonych do działań pościgowych w formie akcji lub operacji określa plan działania dowódcy tych działań oraz plany dyslokacji posterunków poszczególnych rodzajów blokad.

§ 15

1. W organizacji działań blokadowych wyróżnia się:
 - 1) blokadę krajową;
 - 2) blokadę wojewódzką;
 - 3) blokadę powiatową, w tym m.st. Warszawy, która stanowi uzupełnienie blokady krajowej lub wojewódzkiej.
2. Blokadę krajową może zarządzić:
 - 1) dyżurny Komendy Głównej Policji;
 - 2) dowódca operacji na szczeblu Komendy Głównej Policji;

- 3) dyżurny komendy wojewódzkiej Policji lub dowódca operacji na szczeblu komendy wojewódzkiej Policji - na podległym terenie.
3. Blokadę wojewódzką zarządza dyżurny komendy wojewódzkiej Policji lub dowódca operacji policyjnej – na podległym terenie.
4. Blokadę powiatową zarządza dyżurny komendy powiatowej Policji lub dowódca akcji policyjnej.

§ 16

1. Zadaniem blokady krajowej jest zatrzymanie osób ściganych przemieszczających się drogami krajowymi i drogami dojazdowymi do wyznaczonych przejść granicznych.
2. Blokadę krajową zarządza się na terenie: całego kraju, kilku województw lub jednego województwa, a także na określonym kierunku.
3. Dyslokację posterunków wchodzących w skład blokady krajowej określa Dyrektor Biura Komendy Głównej Policji, wykonującego zadania sztabu Policji.

§ 17

1. Zadaniem blokady wojewódzkiej jest zatrzymanie osób ściganych drogami, o których mowa w § 16 ust. 1, nieuwzględnionymi w blokadzie krajowej, oraz wybranymi drogami wojewódzkimi. Blokada wojewódzka może obejmować dyslokację posterunków blokadowych na drogach dojazdowych do granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w tym wystawianych wspólnie ze Strażą Graniczną.
2. Dyslokację posterunków wchodzących w skład blokady wojewódzkiej określa komendant wojewódzki Policji.

§ 18

1. Zadaniem blokady powiatowej jest uniemożliwienie przemieszczania się osób ściganych drogami publicznymi, o których mowa w § 17 ust. 1, oraz nieuwzględnionymi w blokadzie krajowej i wojewódzkiej, a także wybranymi drogami powiatowymi.
2. Blokada powiatowa może obejmować:
- 1) dyslokację posterunków blokadowych na drogach dojazdowych do granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w tym wystawianych wspólnie ze Strażą Graniczną;
 - 2) dyslokację posterunków blokadowych na terenie aglomeracji i drogach wyjazdowych z miasta.
3. Dyslokację posterunków wchodzących w skład blokady powiatowej określa komendant powiatowy Policji i Komendant Stołeczny Policji na terenie m.st. Warszawy.

§ 19

Policja może uczestniczyć w działaniach pościgowych organizowanych przez inne podmioty.

Postanowienia końcowe

§ 20

Nadzór nad realizacją zadań określonych w zarządzeniu sprawuje Dyrektor Biura Komendy Głównej Policji, wykonującego zadania sztabu Policji.

§ 21

1. Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia działań pościgowych, w tym planowanie, taktykę, metody i formy działania oraz zadania sił policyjnych określa „Instrukcja prowadzenia działań pościgowych przez Policję”, stanowiąca załącznik do zarządzenia.
2. Zasady i formy działań taktycznych podczas pościgu prowadzonego z udziałem pododdziałów i oddziałów Policji, zwłaszcza za osobami ściganymi, które nie posługują się środkami transportu, określone są w Rozdziale VIII „Regulaminu taktyki działania pododdziałów zwartych Policji w sytuacjach zagrożenia lub naruszenia porządku publicznego oraz pościgu za niebezpiecznym przestępcą”, stanowiącego załącznik do rozkazu nr 13/95 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 sierpnia 1995 r.

§ 22

Traci moc rozkaz nr 8/95 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 sierpnia 1995 r. w sprawie organizacji i form prowadzenia przez Policję działań pościgowych.

§ 23

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Komendanci wojewódzcy i powiatowi Policji dostosują dokumenty jednostek do wymogów niniejszego zarządzenia w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie.
3. Szkoły Policji opracują i dostosują programy szkolenia do wymogów niniejszego zarządzenia w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie.

Komendant Główny Policji
nadinsp. Leszek Szreder

Załącznik do zarządzenia nr 833
z dnia 20 lipca 2004 r.
Komendanta Głównego Policji

Instrukcja prowadzenia działań pościgowych przez Policję

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1

Instrukcja określa planowanie, taktykę, metody i formy działania oraz wyposażenie i zadania sił policyjnych w trakcie prowadzenia działań pościgowych.

§ 2

Pościg powinien być oparty na pracy zespołowej (grupowej), gdzie każdy członek zespołu ma przydzielone konkretne zadania i rejon ich wykonania wyznaczony przez dowódcę.

Rozdział II Planowanie działań pościgowych

§ 3

Organizację sił i środków wydzielonych do działań pościgowych określa plan rozwinięcia działań pościgowych.

§ 4

Plan rozwinięcia działań pościgowych powinien zawierać w szczególności:

- 1) miejsca usytuowania posterunków blokadowych (np. przy drogach wylotowych, skrzyżowaniach dróg, tunelach, mostach, przejazdach kolejowych, przeprawach promowych);
- 2) określenie niezbędnych sił i środków przeznaczonych do prowadzenia działań;
- 3) zarządzane centralnie długoterminowe działania mające istotny wpływ na dyslokację służby;
- 4) organizację dowodzenia, w tym:
 - a) projekt decyzji komendanta wojewódzkiego Policji o wyznaczeniu dowódcy operacji i powołaniu sztabu,
 - b) zasady funkcjonowania stanowisk dowodzenia,
 - c) organizację działań,
 - d) obieg informacji i zarządzanie jej zasobami;
- 5) zasady prowadzenia rozpoznania;
- 6) zasady organizacji łączności;
- 7) zasady organizacji zabezpieczenia materiałowo – technicznego, bytowego i medycznego;
- 8) zasady bezpieczeństwa policjantów i użytkowników drogi w obrębie posterunku.

Rozdział III Formy i metody prowadzenia pościgów

§ 5

Działania pościgowe w formie operacji lub akcji zarządza się, gdy siły i środki zaangażowane do działań w formie interwencji nie rokują zakończenia pościgu zatrzymaniem osób ściganych:

- 1) skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych, które zbiegły z miejsca prawnej izolacji, konwoju;
- 2) co do których istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

§ 6

1. Pościg bezpośredni rozpoczyna się z miejsca popełnienia przestępstwa bądź z miejsca pojawienia się osób ściganych i prowadzi do momentu ich ujęcia, zagubienia śladów lub wydania polecenia przez kierującego działaniami o zaprzestaniu pościgu. Celem pościgu bezpośredniego prowadzonego pieszo jest ujęcie osób ściganych przez policjantów prowadzących pościg indywidualnie bądź w składzie zespołu (grupy) pościgowego. Podczas prowadzenia pościgu bezpośredniego przy wykorzystaniu pojazdu należy:

- 1) dążyć do utrzymania kontaktu wzrokowego z pojazdem, którym poruszają się osoby ścigane;

- 2) przekazywać na bieżąco dyżurnemu jednostki Policji informacje niezbędne do zorganizowania wsparcia, wystawienia posterunków blokadowych, skierowania grupy policjantów do prowadzenia pościgu równoległego;
 - 3) w miejscach wzmożonego ruchu na drogach i w strefach zamieszkania przed użyciem broni palnej, biorąc przede wszystkim pod uwagę bezpieczeństwo osób postronnych, ocenić zasadność i celowość zastosowania tego środka, uwzględniając przede wszystkim podstawy prawne, dopuszczające użycie broni w pościgu;
 - 4) kontynuować pościg, nie podejmując próby wyprzedzania i blokowania pojazdu osób ściganych, do czasu aż znajdą się one w sytuacji, gdy dalsza ucieczka nie będzie możliwa;
 - 5) wspólnie z grupą policjantów, o których mowa w pkt 2, dokonać zatrzymania osób ściganych.
2. W skład zespołu (grupy) pościgowego, w tym również posługującego się pojazdem, należy w miarę możliwości włączyć przewodnika z psem służbowym.
 3. Jeżeli w pościgu bezpośrednim biorą udział przeszkoleni policjanci pododdziałów antyterrorystycznych, można zastosować dynamiczne zatrzymanie pojazdu, którym porusza się osoba ścigana.

§ 7

Pościg równoległy prowadzi się bez bezpośredniego kontaktu z osobami ściganymi w przypadku występowania korzystnych warunków terenowych lub układu sieci dróg.

§ 8

Pościg kombinowany, będący połączeniem pościgu bezpośredniego z równoległym, ma na celu niedopuszczenie do oderwania się osób ściganych od prowadzących pościg bezpośredni, wyprzedzenie ich i odcięcie drogi ucieczki przez policjantów, prowadzących pościg równoległy, oraz wspólne okrążenie i zatrzymanie tych osób.

§ 9

1. Działania blokadowe realizuje się poprzez zorganizowanie posterunków blokadowych, obserwacyjno-meldunkowych i patroli, powiązanych w jeden system. Blokadę rozwija się na rubieży odcinka znanego lub prawdopodobnego kierunku ucieczki albo wokół określonego rejonu w postaci pierścieni.
2. Działania blokadowe wykonuje się poprzez:
 - 1) Posterunek blokadowy – to wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce pełnienia służby przez grupę policjantów, których zadaniem jest ujawnienie i zatrzymanie osoby ściganej, poruszającej się pojazdem mechanicznym. W skład posterunku blokadowego wchodzi: dowódca, policjant lub policjanci na wysuniętym punkcie obserwacyjnym, policjant lub policjanci wykonujący czynności kontrolne, policjant ubezpieczający lub zespół wykonujący te zadania. Policjanci pełniący służbę na posterunku blokadowym wzajemnie się ubezpieczają. Posterunek blokadowy może być zorganizowany w postaci:
 - a) posterunku zaporowego wystawionego na kierunku ustalonej bądź domniemanej trasy ucieczki osób ściganych. Jego stan osobowy powinien być uzależniony od przewidywanej liczby osób podlegających zatrzymaniu, ich uzbrojenia i determinacji, a także od rodzaju wyposażenia posterunku. Posterunek zaporowy powinien być wyposażony w co najmniej jeden oznakowany pojazd służbowy, kolczatkę albo trwałe przeszkody do całkowitego zamknięcia ruchu na drodze, zwane zaporami, oraz środki łączności radiowej. Ponadto posterunek zaporowy może być wyposażony w inne środki wymienione w Instrukcji. Ugrupowanie i rozmieszczenie składu osobowego oraz zapór powinno zapewnić: możliwość zmniejszenia prędkości pojazdów (od znaku drogowego ograniczającego prędkość) aż do swobodnego jego zatrzymania; bezpieczne ominięcie lub wyminięcie zapory technicznej z prędkością do 10 km/godz.; całkowite uniemożliwienie przejazdu przez zaporę w przypadku pewności zbliżania się osób ściganych; bezpieczeństwo i wzajemne ubezpieczanie się policjantów; bezpieczeństwo pojazdów nadjeżdżających z przeciwnego kierunku ruchu,
 - b) posterunku kontroli ruchu drogowego usytuowanego w miejscu, gdzie wystawienie posterunku zaporowego jest niecelowe przez cały okres trwania działań blokadowych. Posterunek kontroli ruchu drogowego stanowi bazę do szybkiego przekształcenia go w posterunek zaporowy. Jego stan osobowy powinien być uzależniony od czynników wymienionych w pkt.1 oraz uwarunkowań kontroli ruchu drogowego w miejscu zorganizowania posterunku,
 - c) kamuflowanego posterunku blokadowego – jest to zaaranżowanie sytuacji niekojarzącej się z działaniem Policji, która spowoduje spowolnienie lub zatrzymanie ruchu pojazdu osoby ściganej w sposób naturalny.
 - 2) Posterunek obserwacyjno-meldunkowy – to wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce pełnienia służby, uzupełniające blokadę terenu w punktach, gdzie niemożliwe lub niecelowe jest wystawienie innych jej elementów. Zakryte posterunki (punkty) obserwacyjno-meldunkowe mogą być jednoosobowe i mogą wchodzić w skład posterunków blokadowych.

§ 10

Zatrzymanie dynamiczne to zespół działań realizowanych przez specjalnie przeszkolonych policjantów pododdziałów antyterrorystycznych odpowiednio wyposażonych, polegające na zablokowaniu pojazdu będącego w ruchu w sposób uniemożliwiający dalszą jazdę, ze wsparciem grupy zatrzymującej. W trakcie realizacji zatrzymania dynamicznego, w celu osiągnięcia efektu zaskoczenia, można stosować elementy odwrócenia uwagi osób ściganych.

§ 11

Patrowanie w działaniach pościgowych wykonywane jest w sytuacji braku bezpośredniego kontaktu z osobami ściganymi. Stan osobowy patrolu uzależniony jest od liczby osób ściganych, ich uzbrojenia i determinacji. Patrole mogą wypełniać funkcje obserwacyjne, kontrolne, pościgowe oraz brać udział podczas zatrzymywania osób ściganych.

§ 12

1. Zasadzka wykonywana jest w działaniach pościgowych w sytuacji braku bezpośredniego kontaktu z osobami ściganymi. Szczegółowe zasady realizacji zasadzki określają odrębne przepisy.
2. Wypad wykonywany jest w działaniach pościgowych w sytuacji braku bezpośredniego kontaktu z osobami ściganymi. Wypad organizuje się do miejsca, w którym istnieje prawdopodobieństwo przebywania osób ściganych.
3. Do zorganizowania zasadzki i wypadu powinna być wyznaczona grupa policjantów w sile zależnej od liczby osób podlegających zatrzymaniu, ich uzbrojenia oraz innych czynników mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo policjantów i skuteczność przedsięwzięcia.

§ 13

Przeszukiwanie rozpoznawcze wykonywane jest w działaniach pościgowych w sytuacji braku bezpośredniego kontaktu z osobami ściganymi. Realizacja przeszukania rozpoznawczego dokonywana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:

- 1) w przeszukiwaniu rozpoznawczym rozróżnia się przeszukiwanie terenu i przeszukiwanie obiektów;
- 2) przeszukiwanie terenu prowadzi się „w pasie” i „dośrodkowo”, gdy nieznane jest dokładne miejsce pobytu osób ściganych, ale wiadomo, że znajdują się one (lub mogą się znajdować) w określonym rejonie, oraz „gwiazdźście” (odśrodkowo), w przypadku wykrycia śladów albo przedmiotów pozostawionych przez osoby ścigane lub pochodzących z przestępstwa;
- 3) przeszukiwanie terenu prowadzi się do zapadnięcia zmroku. Na okres nocy wzmacnia się siły stanowiące blokadę tego rejonu;
- 4) przed przeszukiwaniem obiektu należy dokonać jego okrążenia, wyznaczyć grupę policjantów do przeszukiwania obiektu, a po jego zakończeniu przejść do kontynuacji przeszukiwania terenu.

Rozdział IV

Taktyka działań pościgowych

§ 14

Pojęcia ogólne i zasady taktyki działań pościgowych

Taktyka prowadzenia pościgów to sposób działań wyznaczonego zespołu (grupy) policjantów, obejmujący pościg, działania blokadowe, zasadzkę, zatrzymanie dynamiczne, wypad, okrążenie, patrol, rozpoznanie, zmierzające do likwidacji zagrożenia poprzez bezpośrednie oddziaływanie na pojazd ścigany lub osobę za pomocą środków przymusu bezpośredniego z użyciem broni palnej włącznie. W trakcie prowadzenia działań pościgowych należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) celowość – polegająca na ustaleniu celu i sposobu wykonania zadania określonego w planie lub przekazanego przez przełożonego z uwzględnieniem faktycznych możliwości jego realizacji przy posiadaniu określonych środków i w określonych warunkach;
- 2) zaskoczenie – wyrażające się w nieoczekiwanym, nagłym i gwałtownym dla ściganego działaniu, wskutek którego zostaje on pozbawiony inicjatywy oraz możliwości zorganizowanego prowadzenia oporu (ucieczki). Podstawowym warunkiem uzyskania zaskoczenia jest skrytość, nagłość, szybkość działania, prostota i nieszablonowość prowadzenia działań;
- 3) aktywność (inicjatywa) – oznaczająca nieustanne dążenie do narzucenia ściganemu swojej woli i swoistego kierowania jego działaniami w myśl własnych celów i zamierzeń. Wyraża się przede wszystkim w wyprzedzaniu ściganego w działaniach, ciągłym i skutecznym użyciu środków przymusu bezpośredniego z

użyciem broni palnej włącznie, dynamicznym manewrowaniu siłami w celu przenoszeniu głównego wysiłku na najważniejsze kierunki działania.

§ 15

1. Pościg podejmowany jest doraźnie przez policjanta (patrol policyjny) w celu zatrzymania:
 - 1) osób podejrzewanych o dokonanie przestępstwa lub innego czynu zabronionego, oddalających się z miejsca jego popełnienia;
 - 2) poszukiwanych;
 - 3) skazanych, osadzonych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych, którzy zbiegli z miejsca prawnej izolacji lub konwoju.
2. Podejmując pościg policjant powinien uwzględnić:
 - 1) przyczynę ucieczki, przebieg zdarzenia poprzedzającego wszczęcie pościgu;
 - 2) liczbę i zachowanie osób ściganych;
 - 3) zagrożenia mogące wystąpić ze strony osoby ściganej, w tym również możliwość użycia przez nią broni palnej lub urządzeń i materiałów wybuchowych;
 - 4) rodzaj i możliwości techniczne ściganego pojazdu, warunki drogowe, atmosferyczne i topograficzne;
 - 5) realną szansę prowadzenia skutecznego pościgu, rodzaj i stan techniczny wykorzystywanego pojazdu służbowego, wyposażenie i uzbrojenie patrolu, możliwość uzyskania wsparcia.
3. Policjant o podjęciu pościgu powiadamia dyżurnego jednostki Policji, informując jednocześnie o:
 - 1) przyczynie jego rozpoczęcia, danych umożliwiających identyfikację osoby ściganej, środka lokomocji i szybkości przemieszczania;
 - 2) kierunku ucieczki i mijanych punktach orientacyjnych;
 - 3) danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację pojazdu służbowego (marka, kolor, numer rejestracyjny, kryptonim radiowy, znak taktyczny radiowozu) lub innego pojazdu, którym podjął pościg;
 - 4) podjętych przez siebie czynnościach, zmierzających do zatrzymania osób ściganych lub ustalenia miejsca ich ukrywania.
4. W trakcie pościgu policjant powinien utrzymywać stałą łączność z dyżurnym jednostki Policji i na bieżąco informować o przebiegu pościgu.
5. Policjant dokonuje zatrzymania osoby ściganej albo prowadzi jej obserwację.
6. W przypadku kontaktu z dwiema lub więcej osobami ściganymi policjant powinien w pierwszej kolejności podjąć pościg za osobą, która:
 - 1) bezpośrednio zagraża życiu lub zdrowiu ludzkiemu;
 - 2) jest uzbrojona w broń palną lub inne niebezpieczne narzędzie;
 - 3) ucieka z przedmiotami pochodzącymi z przestępstwa;
 - 4) znajduje się najbliżej policjanta.

§ 16

Od pościgu należy odstąpić, a podjęty przerwać na zasadach określonych w § 8 pkt 1 zarządzenia nr 833 KGP w sprawie organizowania i prowadzenia przez Policję działań pościgowych.

§ 17

Ze względu na bezpieczeństwo własne bez uprzedniego sprawdzenia nie należy pokonywać przeszkód, wybiegać zza obiektu, wbiegać do budynków, pomieszczeń, otworów.

§ 18

W sytuacjach gdy zachowanie osób ściganych może zagrażać życiu lub zdrowiu ściganych lub innych osób, policjant obowiązany jest przygotować broń palną do użycia, tj. wydobyć ją i przeładować.

§ 19

1. W trakcie prowadzenia działań pościgowych przez oddziały (pododdziały) Policji należy przestrzegać następujących zasad:
 - 1) przy użyciu broni maszynowej ogień prowadzi się pojedynczy lub krótkimi seriami;
 - 2) przy użyciu broni na rozkaz dowódcy ogień prowadzi się tylko do celów wskazanych przez dowódcę.
2. W przypadku prowadzenia działań pościgowych w stosunku do osób, wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub które są sprawcami szczególnie niebezpiecznych przestępstw, tj. zabójstwa, zamachu terrorystycznego, uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu lub określonego zachowania się, rozbój, kradzieży rozbójniczej, wymuszenia rozbójniczego, umyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała, zgwałcenia ze szczególnym okrucieństwem, podpalenia lub umyślnego spowodowania w inny sposób

niebezpieczeństwa powszechnego dla życia lub zdrowia, dezercji z bronią oraz w innych uzasadnionych przypadkach, policjanci posiadają broń przygotowaną do natychmiastowego użycia.

§ 20

1. W sytuacji uprowadzenia osoby lub groźby użycia materiału wybuchowego albo spowodowania zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego działania pościgowe mają w szczególności na celu:
 - 1) uwolnienie uprowadzonej osoby;
 - 2) zlikwidowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego.
2. Podejmowane działania powinny zmierzać bezpośrednio do uniemożliwienia dalszego przemieszczania się sprawcy, tak aby osiągnąć dogodną sytuację umożliwiającą uwolnienie zakładników i zminimalizowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnego.
3. Po uniemożliwieniu dalszego przemieszczania się sprawcy do działań wprowadza się siły specjalistyczne Policji, w szczególności negocjatorów policyjnych lub pododdziały antyterrorystyczne.
4. Plan rozwinięcia działań pościgowych, o którym mowa w § 3, powinien uwzględniać wyznaczenie, w porozumieniu z właściwym miejscowo dowódcą pododdziału antyterrorystycznego, miejsc na drogach, w których uniemożliwienie dalszego przemieszczania się sprawcy rokuje najlepsze powodzenie działań sił antyterrorystycznych.
5. W przypadku braku możliwości skierowania ściganych w miejsca określone w ust. 4 organizuje się miejsca doraźne.

§ 21

Użycie śmigłowców policyjnych w działaniach pościgowo-blokadowych

1. W działaniach pościgowych śmigłowiec wykorzystuje się do:
 - 1) rozpoznania i patrolowania oraz koordynowania działań;
 - 2) szybkiego przemieszczenia sił i środków;
 - 3) zorganizowania powietrznego punktu dowodzenia.
2. Przed wprowadzeniem śmigłowca do działań należy dokonać analizy:
 - 1) zasadności użycia śmigłowca do działań;
 - 2) warunków atmosferycznych na czas prowadzonych działań.
3. Dowódca śmigłowca, po zarządzeniu wylotu do działań i przylocie na miejsce zdarzenia, wykonuje zadania określone przez dowodzącego działaniami.
4. Czynności związane z prowadzonymi działaniami pościgowymi załoga śmigłowca rejestruje za pomocą sprzętu audiowizualnego, np. kamery SVHS, VHS, termowizyjne (w zależności od wyposażenia śmigłowca).
5. Podczas lotu dowódca śmigłowca zobowiązany jest zachować bezpieczną odległość od ściganego obiektu, uwzględniając możliwość ostrzelania śmigłowca.
6. Zabrania się wykonywania zadań, które przekraczają możliwości techniczne śmigłowca i kwalifikacje załogi lub obowiązujące przepisy lotnicze.

Rozdział V

Specyfika prowadzenia rozpoznania w działaniach pościgowych

§ 22

1. Rozpoznanie w działaniach pościgowych to całokształt czynności, których celem jest zapewnienie dowódcemu działaniami dopływ informacji, mających wpływ na ich organizację i przebieg.
2. Prowadząc rozpoznanie w działaniach pościgowych należy dążyć do ustalenia:
 - 1) miejsca pobytu, rysopisu i danych osoby ściganej;
 - 2) kierunków i sposobów ucieczki;
 - 3) pojazdu, jakim aktualnie posługuje się osoba ścigana;
 - 4) topografii terenu i charakterystyki obiektów;
 - 5) kontaktów osoby ściganej oraz innych informacji związanych z tą osobą (uzbrojenie, determinacja, temperament, skłonności, uzależnienia, stan zdrowia np.);
 - 6) źródeł dowodowych;
 - 7) innych danych istotnych dla prowadzonych działań.
3. Rozpoznanie podczas działań pościgowych powinno być prowadzone na wszystkich szczeblach dowodzenia i realizacji akcji / operacji według następujących zasad:
 - 1) Powszechność rozpoznania w działaniach pościgowych.

Obowiązek prowadzenia rozpoznania spoczywa zarówno na wszystkich policjantach biorących udział w działaniach, jak i na pozostałych policjantach pełniących służbę w rejonie prowadzonych działań. Istotne jest szybkie upowszechnienie wśród policjantów, pełniących aktualnie służbę, informacji o wszczęciu działań pościgowych i osobach ściganych.

- 2) Ciągłość prowadzenia rozpoznania w działaniach pościgowych.
Rozpoznanie powinno być prowadzone nieustannie przez cały czas trwania pościgu. W przypadku przerwania lub zaprzestania działań pościgowo-blokadowych w dalszym ciągu należy prowadzić czynności procesowe i operacyjne.
- 3) Sprawność i szybkość przekazywania informacji.
Skuteczność prowadzonych działań zależy przede wszystkim od szybkości działania. Informacje uzyskane w drodze rozpoznania od policjantów, a także od osób cywilnych powinny zostać jak najszybciej zweryfikowane i przekazane do kierującego działaniami.
- 4) Bieżąca analiza uzyskanych informacji.
Zbierane informacje podlegają sprawdzeniu i powinny być poddawane bieżącej analizie, polegającej na ciągłej konfrontacji informacji napływających z informacjami oraz danymi, które są w posiadaniu sił biorących udział w działaniach. Celem analizy jest właściwe ukierunkowywanie działań oraz dostosowywanie taktyki działań do aktualnej sytuacji operacyjnej.

§ 23

1. W przypadku utraty kontaktu z osobami ściganymi i braku dopływu informacji z rozpoznania zarządza się przeszukiwanie rozpoznawcze.
2. Prowadząc rozpoznanie podczas działań pościgowych, należy korzystać z dostępnych źródeł informacji, w tym:
 - 1) rezultatów pracy grupy operacyjno-procesowej na miejscu zdarzenia;
 - 2) rozpoznania posesyjnego;
 - 3) patrolowania i penetracji terenu;
 - 4) informacji pochodzących od społeczeństwa (np. w wyniku publikowanych w mediach apeli i komunikatów);
 - 5) przedstawicieli firm dysponujących środkami łączności (np. radio taxi, CB Radio);
 - 6) sąsiednich jednostek Policji;
 - 7) zbiorów ewidencyjnych;
 - 8) środków masowego przekazu;
 - 9) osobowych źródeł informacji;
 - 10) obserwacji i lustracji terenu (również z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego);
 - 11) środków techniki operacyjnej.
3. Użycie sił i środków pionu techniki operacyjnej w działaniach pościgowych może odbywać się tylko w sposób i na zasadach gwarantujących pełną niejawność ich zastosowania
4. Decyzję o użyciu sił i środków pionu TO w działaniach pościgowych podejmuje komendant wojewódzki Policji po uzyskaniu opinii właściwego miejscowo kierownika komórki TO, potwierdzającej celowość i zasadność użycia sił i środków pionu techniki operacyjnej.

Rozdział VI **Procedury kierowania i dowodzenia** **w działaniach pościgowych**

§ 24

1. Dyżurny jednostki Policji:
 - 1) po otrzymaniu informacji o podjęciu pościgu kieruje siły i środki w celu wsparcia prowadzących pościg, w tym poprzez wystawienie posterunków blokadowych;
 - 2) na miejsce popełnionego przestępstwa lub rozpoczęcia pościgu kieruje policjanta lub policjantów w celu:
 - a) zebrania dodatkowych informacji o osobie ściganej oraz środka lokomocji, którym się porusza i kierunku ucieczki,
 - b) ustalenia świadków zdarzenia,
 - c) niedopuszczenia do zatarcia śladów na miejscu przestępstwa,
 - d) procesowego udokumentowania zdarzenia;
 - 3) o zdarzeniu i podjętych działaniach powiadamia kierownika jednostki i dyżurnego jednostki nadrzędnej;
 - 4) kieruje na miejsce zdarzenia pogotowie ratunkowe lub inne wyspecjalizowane służby, jeżeli charakter zdarzenia tego wymaga;

- 5) powiadamia drogą radiową wszystkich policjantów, pełniących służbę w rejonie prowadzonych działań pościgowych o zaistniałym zdarzeniu;
 - 6) jeżeli osoby ścigane mogą opuścić rejon podległy jednostce Policji, obowiązany jest zawiadomić sąsiednie jednostki Policji (w strefie przygranicznej również placówki Straży Granicznej) o potrzebie wystawienia posterunków blokadowych na prawdopodobnych kierunkach ucieczki, a także poinformować o rodzaju i liczbie zaangażowanych sił i przekazać dane umożliwiające jednoznaczny identyfikację pojazdów prowadzących pościg (kryptonimy radiowe, numery rejestracyjne, znaki taktyczne radiowozów);
 - 7) kieruje działaniami pościgowymi do czasu wyznaczenia dowódcy.
2. Po otrzymaniu informacji o działaniach pościgowych, prowadzonych przez podległą komendę powiatową Policji, dyżurny komendy wojewódzkiej Policji:
- 1) analizuje i ocenia ich skuteczność, a jeżeli działania prowadzone przez komendę powiatową Policji nie rokują osiągnięcia celu, włącza do pościgu inne jednostki Policji;
 - 2) koordynuje działania komend powiatowych Policji do czasu wyznaczenia przez komendanta wojewódzkiego Policji dowodzącego działaniami;
 - 3) o przebiegu działań na bieżąco melduje komendantowi wojewódzkiemu Policji i dyżurnemu KGP oraz informuje o ich rozwoju dyżurnych ościennych KWP, jak również – w zależności od sytuacji – dyżurnych służb współdziałających;
 - 4) jeżeli zachodzi taka potrzeba, uzgadnia z rzecznikiem prasowym KWP zasadność przekazania komunikatu do mass mediów, informującego o zdarzeniu i prowadzonych działaniach pościgowych. Komunikat taki powinien zawierać ostrzeżenia i wskazówki o sposobie zachowania się w przypadku zauważenia osób ściganych;
 - 5) w uzasadnionych przypadkach zwraca się do dyżurnego KGP o udzielenie pomocy przez inne KWP, zwłaszcza w postaci:
 - a) wystawienia posterunków obserwacyjno-meldunkowych i blokadowych na kierunku ucieczki osób ściganych,
 - b) wykorzystania ich sił i środków,
 - c) zarządzenia blokady krajowej lub wojewódzkiej.

§ 25

1. Kierownik jednostki Policji odpowiedzialny jest przede wszystkim za stworzenie warunków do sprawnej organizacji działań pościgowych, w tym zwłaszcza:
 - 1) funkcjonowanie systemu alarmowania stanów osobowych jednostki Policji, zapewniające mobilność sił i środków do działań;
 - 2) egzekwowanie od dyżurnych znajomości algorytmów postępowania i topografii terenu;
 - 3) opracowanie i aktualizację planu działań pościgowych;
 - 4) przygotowanie do działań i szkolenie policjantów (w tym przewidywanych do wyznaczenia dowódców i członków sztabu);
 - 5) zapewnienie obiegu informacji;
 - 6) nadzór nad sprawnością działania systemu łączności, środków transportu i innego wyposażenia.
2. Podczas prowadzonych działań pościgowych kierownik jednostki podejmuje decyzje w sprawach dotyczących:
 - 1) wyznaczenia dowódcy akcji/operacji;
 - 2) powołania sztabu;
 - 3) wsparcia w siłach i środkach (własnych i przydzielonych przez jednostkę nadrzędną);
 - 4) organizowania współpracy z innymi podmiotami.
3. Po przeprowadzonych działaniach kierownik jednostki zatwierdza sprawozdanie, rozlicza koszty zaangażowania sił i środków – własnych i przydzielonych. Zobowiązany jest również do wyciągnięcia wniosków szkoleniowych i aktualizacji procedur reagowania na podstawie doświadczeń z przeprowadzonych działań.

§ 26

1. Obowiązkiem dowódcy operacji/akcji jest zapoznanie się z informacjami o zaistniałym zdarzeniu, przebiegiem dotychczasowych działań i czynnościami, jakie wykonano do momentu przejęcia dowodzenia.
2. W przypadku stwierdzenia niezrealizowania któregoś z zadań zleca bezzwłocznie jego wykonanie.
3. W zależności od czasu, jaki upłynął od chwili zdarzenia, dowódca podejmuje decyzje o wystawieniu posterunków blokadowych w miejscach zapewniających odizolowanie obszaru, na którym prowadzone są działania.
4. W uzasadnionym przypadku zleca rzecznikowi prasowemu nagłośnienie zdarzenia w mediach lokalnych z uwzględnieniem rysopisu sprawcy i cech indywidualnych środka transportu, którym sprawca się przemieszcza.

5. Gdy wynik wstępnych ustaleń wskazuje, że osoba ścigana posługuje się pojazdem, dowódca nawiązuje współdziałanie z sąsiednimi jednostkami, włączając do działań blokadowych na kierunku przemieszczania się osoby ściganej wydzielone siły z tych jednostek.
6. Na podstawie analizy możliwości sił i środków własnych dowódca podejmuje decyzję w sprawie wystąpienia do jednostki nadrzędnej z wnioskiem o wsparcie. Przesłankami uzasadniającymi wystąpienie z wnioskiem o wsparcie siłami etatowych i nieetatowych oddziałów prewencji i pododdziału antyterrorystycznego są w szczególności:
 - 1) konieczność przeczesywania dużych obszarów leśnych;
 - 2) prowadzenie działań pościgowych za zorganizowaną grupą uzbrojoną w broń palną lub gdy działania prowadzone są w strefie nadgranicznej;
 - 3) wzięcie przez osoby ścigane zakładników;
 - 4) zbiorowa ucieczka z miejsca prawnej izolacji.
7. Dowódca podejmuje osobiście decyzję o zakończeniu akcji/operacji po zatrzymaniu ściganego lub ocena prowadzonych działań wskazuje, że ich dalsza kontynuacja nie przyniesie spodziewanego efektu.

Rozdział VII

Środki stosowane w działaniach pościgowych

§ 27

W zależności od rodzaju zadania, potrzeb oraz warunków prowadzenia działań pościgowych policjantów (grupy policjantów) oraz jednostki i komórki organizacyjne Policji dodatkowo wyposaża się w:

- 1) kolczatki drogowe i inne środki przymusu bezpośredniego oraz uzbrojenie;
- 2) hełmy i kamizelki kuloodporne;
- 3) środki:
 - a) transportu (policyjne i pozapolicyjne),
 - b) łączności,
 - c) pozoracji;
- 4) przenośne znaki drogowe, barierki oraz inne środki i urządzenia;
- 5) sprzęt oświetleniowy i rozgłaszający;
- 6) plany i mapy;
- 7) inny sprzęt specjalistyczny.

Rozdział VIII

Szkolenie i doskonalenie zawodowe

§ 28

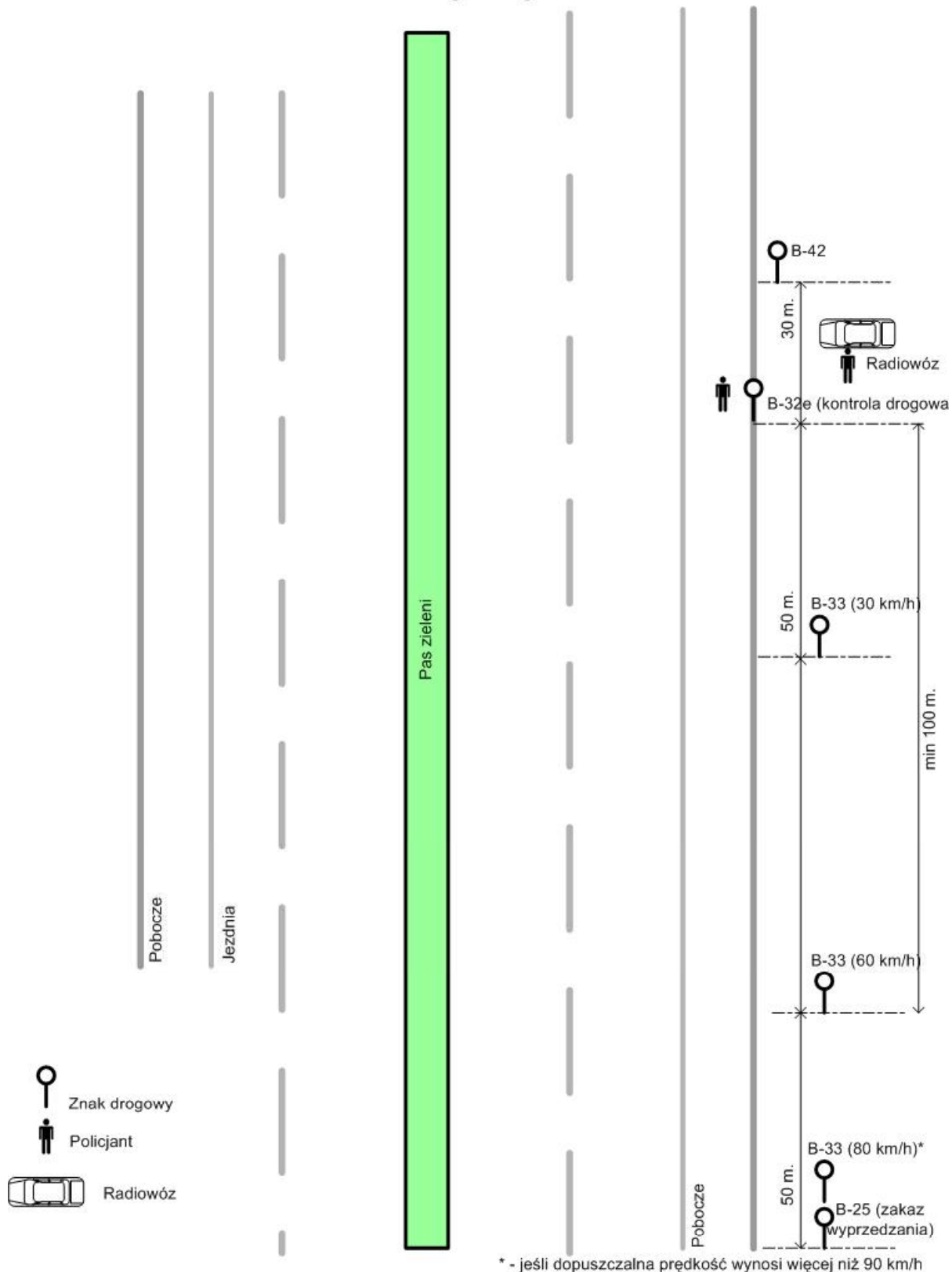
1. Skuteczność organizowania i prowadzenia działań pościgowych wymaga szkolenia i doskonalenia umiejętności policjantów.
2. Umiejętności wykonywania zadań w czasie pościgu policjant nabywa w czasie:
 - 1) szkolenia zawodowego podstawowego;
 - 2) szkolenia specjalistycznego;
 - 3) doskonalenia zawodowego organizowanego w szkołach policyjnych i w miejscu służby.

Schematy do załącznika

Wzory posterunków blokadowych

SCHEMAT NR 1

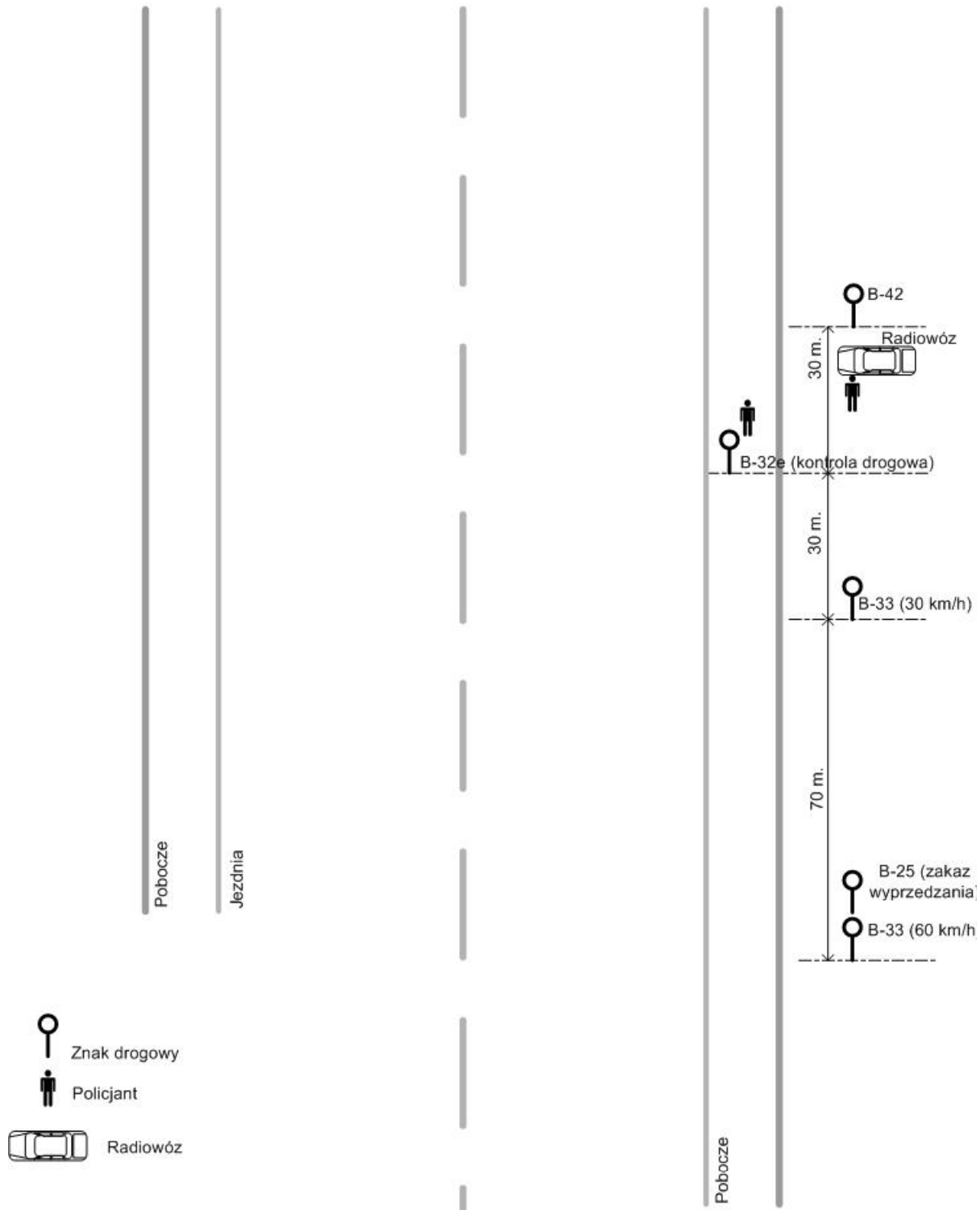
Droga dwujezdniowa - dwukierunkowa
Posterunek kontroli ruchu drogowego

* - jeśli dopuszczalna prędkość wynosi więcej niż 90 km/h

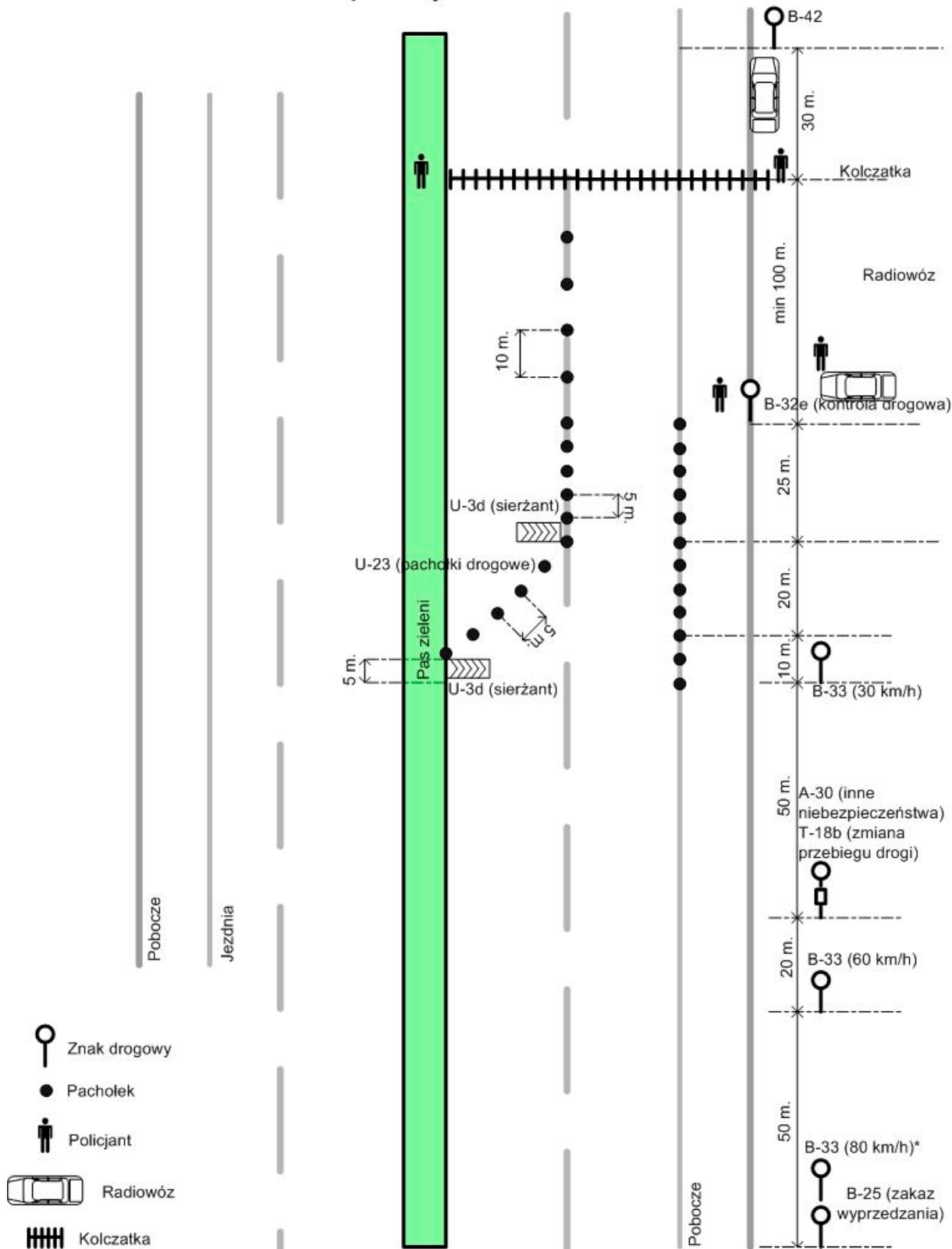
SCHEMAT NR 2

Droga jednojezdniowa - dwukierunkowa
(prędkość dopuszczalna 90 km/h)
Posterunek kontroli ruchu drogowego

SCHEMAT NR 3

Droga dwujezdniowa - dwukierunkowa
 Posterunek zaporowy

* - jeśli dopuszczalna prędkość wynosi więcej niż 90 km/h

SCHEMAT NR 4

Droga jednojezdniowa - dwukierunkowa
(prędkość dopuszczalna 90 km/h)

Posterunek zaporowy

